

**M U N I
L A W**

Vybraná judikatura Ústavního soudu České republiky a Nejvyššího soudu v trestněprávních věcech

aneb

co rok 2018 trestnímu právu dal a vzal

Nálezová judikatura Ústavního soudu České republiky za rok 2017 ve vztahu k trestnímu právu - vybraná judikatura

*Pozn. – čerpáno z <https://nalus.usoud.cz>. Jde o oficiální
právní věty, případně o narativní části tak, jak je
vymezilo analytické oddělení*

**Nálezy se zobecnitelnějším
dopadem**

nález sp. zn. II. ÚS 482/18 ze dne 28. 11. 2018

(K.Š.)

I. Výchozí diskem pro posuzování naplnění podmínek pro podmíněné propuštění je hodnocení, **zda došlo ke skutečnému polepšení a nápravě odsouzeného**, neboť právě náprava odsouzeného nejefektivněji vede k ochraně společnosti, tedy k naplnění účelu trestního práva ve společnosti (srov. i čl. 10 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech).

II. **Nelze judikatorně zcela vyloučit možnost podmíněného propuštění pro jakkoli definovanou skupinu odsouzených, a to ani u chronických recidivistů či pachatelů velmi závažné kriminality**, pokud zákonodárce obecně připustil možnost podmíněného propuštění u všech odsouzených. Každý případ je třeba hodnotit individuálně a rozhodnutí o podmíněném propuštění je nutné odůvodnit vzhledem k osobě konkrétního odsouzeného, neopomíjeje též jeho možný vývoj a nápravu v průběhu výkonu trestu odnětí svobody a další relevantní aktuální informace.

III. Při zvažování, zda se odsouzený polepšil, **je třeba primárně hodnotit, za co mu byly uloženy kázeňské odměny či tresty, nikoli však kolik mu jich bylo uloženo**. Za znak či projev polepšení či nepolepšení odsouzeného **nelze bez bližšího odůvodnění považovat jednoduché skutečnosti nenavázané na změnu jeho vnitřního postoje** (například uklizení podlahy či naopak nepořádek na cele).

IV. Hodnocení očekávání vedení řádného života **nelze založit na pouhých počtech odsouzení či výkonů nepodmíněného trestu odnětí svobody**. Takové údaje **jsou příliš zobecňující pro úsudek o možném budoucím vedení řádného života odsouzeného** v konkrétním případě. Je tak nutné **analyzovat vývoj trestné činnosti odsouzeného z hlediska její frekvence a závažnosti**, a to zejména v letech předcházejících spáchání trestného činu, za který odsouzený vykonává trest. Je přitom třeba mít na paměti, že **podle kriminologických výzkumů dochází k opouštění kriminální dráhy postupně**.

V. **Odčinění způsobené škody nemá být rozhodující skutečností při rozhodování o podmíněném propuštění, neboť nespojuje s podstatou podmíněného propuštění**. Při posuzování tohoto hlediska navíc soudy musí uvážit i **reálné možnosti (finanční, praktické i jiné) odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody**.

nález sp. zn. II. ÚS 2209/15 ze dne 6. 2. 2018 (R.S.)

I. Ústavní stížnost státu podanou orgánem veřejné moci **nelze odmítnout jako návrh podaný někým zjevně neoprávněným, jestliže tento orgán - Energetický regulační úřad - v konkrétním právním vztahu nevystupoval ve vrchnostenském postavení.**

II. V neskončeném trestním řízení **mohou ústavní stížnost proti domovní prohlídce nebo prohlídce jiných prostor a pozemků podat pouze osoby, které jí byly bezprostředně dotčeny, nikoliv osoby jiné, byť mající postavení podezřelého či obviněného.**

III. Orgány činné v trestním řízení nesmějí užívat k dosažení účelu trestního řízení nástrojů, které zasahují do práv osob s větší intenzitou, než je nezbytné. Před provedením domovní prohlídky či prohlídky jiných prostor a pozemků **však není nutno zaslat osobě jí dotčené prvotní písemnou žádost o vydání věci důležité pro trestní řízení.**

IV. Potřeba zajišťování věcí v trestním řízení **je vždy dána v rovině určité pravděpodobnosti, a nikoliv jistoty, když důležitost obstarávaných důkazních materiálů se nutně prokáže až při jejich**
⁵zkoumání a provádění v dalším průběhu řízení.

nález sp. zn. II. ÚS 2791/17 ze dne 20. 2. 2018 (J. Z.)

Žádost stěžovatele o navrácení lhůty k podání odporu proti trestnímu příkazu je třeba posoudit podle § 61 odst. 3 tr. řádu, podle něhož se ustanovení odstavců 1 a 2 (upravující postup, kdy obviněný zmešká z důležitých důvodů lhůtu k podání opravného prostředku), užíje přiměřeně i na situaci, kdy se posléze ukáže, že lhůta k podání opravného prostředku, který byl zamítnut jako opožděný, zmeškána nebyla. Zamítl-li městský soud odpor podaný prostřednictvím datové schránky jako opožděný a stejný odpor podaný včas k poštovní přepravě nepovažoval za opravný prostředek, neboť v něm chyběl podpis stěžovatele, přičemž absence podpisu mohla být napravena výzvou podle § 59 odst. 3 tr. řádu, zatížil své rozhodnutí protiústavní vadou.

Městskému soudu totiž **nemohla vzniknout žádná rozumná pochybnost o tom, že odpor proti trestnímu příkazu podal skutečně stěžovatel, neboť okolnost, že ho opomněl podepsat, lze sice považovat za formální nedostatek, ten ale nicméně v daných souvislostech neopravňoval k jednoznačnému závěru, že z opravného prostředku nebylo zřejmé, kdo ho učinil, a že absence takové náležitosti vylučuje, aby se na podání hledělo jako na opravný prostředek.** Takový názor je zatížen přílišným formalismem. Postup městského soudu, vedoucí k vydání napadeného rozhodnutí, tak vykazuje prvky libovůle, vedoucí k porušení práva na přístup k soudu, které je nedílnou součástí práva na soudní a jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

nález sp. zn. IV. ÚS 45/18 ze dne 21. 2. 2018 (J.J.)

Požadavek § 57 trestního zákoníku na nepřetržitý pobyt ve věznici určitého typu není možné aplikovat formalisticky, bez ohledu na konkrétní důvody případného přerušení výkonu trestu. V projednávaném případě Nejvyšší soud zrušil pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu v době, kdy stěžovatel již část trestu vykonal. Poté, co byl stěžovatel znovu pravomocně odsouzen a umístěn do stejného typu věznice k výkonu shodného trestu, je porušením zaručených práv, je-li přetržka kladena k tíži stěžovatele.

nález sp. zn. I. ÚS 4185/16 ze dne 19. 3. 2018 (D.U.)

Z uvedených podkladů lze v obecné rovině vyvodit, že povahovým rysem **institutů agenta a předstíraného převodu je nutnost aktivity policejních orgánů ještě před tím, než dojde ke spáchání trestného činu**. Je zjevné, že má-li předstíraný převod splnit svůj účel, **nelze vyloučit, že osobou navrhuující předstíranou koupi nebo prodej bude agent. Zejména v případech, kdy se jedná o vysoce sofistikovaně organizovanou trestnou činnost, která se odehrává skrytě, bez přímé oběti, se takovému postupu agenta nelze vyhnout**. Bez přítomnosti příslušníků bezpečnostních složek bezprostředně před a při protiprávním jednání, by zpravidla nebylo možné proniknout do uzavřeného okruhu osob podílejících se na trestné činnosti.

Je však třeba stanovit hranice, při jejichž překročení se jedná o nedovolenou policejní provokaci, nikoliv o zákonný prostředek k odhalení trestné činnosti. **Určité limity by mohly vytýčit následující indicie: Před nabídkou předstíraného převodu by mělo existovat důvodné podezření, že oslovený takový obchod na rozdíl od běžného občana přijme. Agent nesmí v nevině mysli vzbudit úmysl spáchat trestný čin. Nabízený převod se nesmí vyznačovat neobvyklými, zvláště výhodnými podmínkami pro osloveného (kupř. nabízení drogy za výrazně nižší cenu, než je obvyklé). Agent nesmí oslovenému nabízený obchod vnucovat ani používat žádný způsob nátlaku, aby dosáhl uskutečnění předstíraného převodu. Agent nesmí přesvědčovat osloveného o tom, že nabízený obchod je legální, nebo že nehrozí žádné nebezpečí jeho odhalení.**

Úprava trestního řádu **týkající se rozhodování o podjatosti senátu Nejvyššího soudu vykazuje jisté deficity**. Stav, **kdy o podjatosti rozhoduje dotčený orgán, jinak řečeno v řízení o vyloučení z důvodů podjatosti „procesní strana“, je akceptovatelný pouze za situace, kdy je doplněn o garanci nezávislého a nestranného soudního přezkumu**. Bez této možnosti taková konstrukce zakládá rozpor se základním procesním principem, podle něhož nikdo nemůže být soudcem ve vlastní věci (nemo iudex in causa sua), tedy principem, jenž je komponentem základního práva domáhat se svých práv u nezávislého a nestranného soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny (srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2009, [sp. zn. Pl. ÚS 9/09](#)). Tato situace přitom v případě rozhodování o podjatosti senátu Nejvyššího soudu nastává pouze v trestním řízení, neboť pro účely civilního řízení občanský soudní řád obsahuje jasné kompetenční pravidlo, že o vyloučení soudců Nejvyššího soudu rozhoduje jiný senát téhož soudu (srov. § 16 odst.

1

věta

druhá

o.s.ř.).

V posuzované věci se otázkou dotčení stěžovatelova ústavně zaručeného práva na zákonného soudce zabýval Ústavní soud a dospěl k závěru, že postupem Nejvyššího soudu k jeho dotčení nedošlo. Ústavní soud zároveň konstatuje, že nápravu uvedeného deficitu do budoucna nemůže zjednat Nejvyšší soud, neboť pro změnu své praxe při rozhodování o podjatosti nemá zákonné zmocnění, a nemůže tak učinit ani Ústavní soud, jakožto negativní zákonodárce. **Nezbývá proto, než apelovat na zákonodárce, aby na zmíněné**

⁸**nedostatky procesní úpravy pamatoval při budoucích legislativních úpravách trestního řádu.**

MUNI
LAW

nález sp. zn. IV. ÚS 2/18 ze dne 9. 5. 2018 (Ja.Fi.)

I. Vazba jako zajišťovací institut zajišťuje dosažení účelu trestního řízení podle § 1 odst. 1 trestního řádu, takže její uvalení musí sloužit k tomu, aby tento účel nebyl v rozporu s veřejným zájmem zmařen nebo aby jeho dosažení nebylo neodůvodněně ztíženo. **V takovém případě nelze na rozdíl od výkonu trestu (§ 322 trestního řádu) uvažovat o odkladu výkonu vazby ani v případě námítky péče o nezletilé dítě (§ 28a zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění zákona č. 52/2004 Sb.).**

II. Z čl. 10 odst. 2 a čl. 32 Listiny lze dovodit požadavek, **aby veřejná moc při jinak přípustném zásahu do rodinného života a rodičovských práv přihlížela rovněž k tomu, že trestně stíhaný rodič nezletilého dítěte je součástí ústavně chráněného institutu rodiny**, takže zásah do této jeho ústavní pozice, zejména do práva nebýt odloučen od svého dítěte, by měl být odůvodněn podle principu proporcionality.

III. V případě, **kdy nelze uvalení vazby na rodiče nezletilého dítěte z legitimních důvodů nejen odložit, nýbrž ani nahradit jiným mírnějším prostředkem, nutno věc posoudit také z hlediska tzv. nejlepšího zájmu dítěte** podle čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte ve spojení čl. 10 Ústavy České republiky. Jestliže obecné soudy tuto otázku pomínou, poruší tím rovněž právo matky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

nález sp. zn. II. ÚS 492/17 ze dne 17. 4. 2018 (Ja.Fe.)

I. Výklad ustanovení § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 361/200 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, **podle něž je povinností řidiče zajistit, že přepravované osoby použijí zádržný bezpečnostní systém i mimo případy, v nichž mu tuto povinnost zvlášť ukládá zákon či v nichž vyplývá z nemožnosti splnění této povinnosti přepravovanou osobou, je ústavně nekonformní.** V případě nedbalostních trestných činů proti životu a zdraví tímto výkladem dochází i k porušení čl. 39 Listiny, neboť je při něm spatřováno naplnění znaku objektivní stránky jejich skutkových podstat v porušení povinnosti řidiče, ačkoliv při ústavně konformním výkladu o takové porušení povinnosti nejde.

II. Z hlediska trestní **odpovědnosti se však tento právní závěr uplatní pouze tam, kde by protiprávnost jednání řidiče byla dovozována pouze v tom, že nezajistil použití bezpečnostního pásu přepravované osoby.** Jestliže se na následku dopravní nehody **podílí jak protiprávní jednání řidiče, tak protiprávní jednání poškozeného spočívající v porušení povinnosti dle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích, bez něhož by došlo pouze k mírnějšímu následku, toto protiprávní jednání poškozeného zásadně příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním řidiče a tímto těžším následkem nepřerušuje.**

III. Uplatnění **diskrece při ukládání trestu, děje-li se v zákonných mezích, nelze považovat za nesprávné hmotněprávní posouzení.** Nepřiměřenost trestu tak zásadně nemůže naplňovat dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu. Ten by námitkami brojícími proti trestu mohl být naplněn jen tehdy, bylo-li by rozhodnutí o trestu nepřezkoumatelné v důsledku absence odůvodnění, **nacházelo-li by se mimo zákonná kritéria pro volbu druhu a stanovení konkrétní výměry trestu, či bylo-li by založeno na skutkovém stavu stíženém stejnou vadou, která by zakládala dovolací důvod, jednalo-li by se o otázku viny.**

nález sp. zn. II. ÚS 1849/17 ze dne 22. 5. 2018 (Ja.Fe.)

Zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty v trestním řízení představuje významný zásah do práv vlastníka této věci a z toho důvodu nemůže být rozhodování o použití tohoto institutu pouhou formalitou. **Jestliže obecné soudy nedospěly k jednoznačnému závěru o původu předmětných finančních prostředků, tedy si byly vědomy, že nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že tyto prostředky byly nabyty za majetek získaný z trestné činnosti, a aniž by vyvrátily verzi jejich možného legálního původu, rozhodly o jejich zabránění, porušily tím ustanovení § 102 trestního zákoníku a současně došlo k porušení základních práv stěžovatelky, jež jsou jí garantována čl. 11 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny.**

nález sp. zn. II. ÚS 1152/17 ze dne 11. 6. 2018 (L.D.)

Ústavní soud, na rozdíl od obecných soudů, zastává názor, že posuzovaný skutek, za nějž byl stěžovatel odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, vzhledem ke všem shora popsáním specifickým okolnostem **nedosahuje ani dolní hranice společenské škodlivosti, aby jej vůbec bylo možno považovat za trestný čin**, natož za trestný čin, za nějž by měl být stěžovatel potrestán nepodmíněným trestem odnětí svobody.

Stíhané jednání stěžovatele spočívalo pouze v tom, že **jako automechanik, který provozuje autoservis jako osoba samostatně výdělečně činná v areálu garáží, kam není umožněn vjezd motorovým vozidlům umístěním zákazové značky, opravoval auta, která mu do areálu vozil jeho vozidlem zn. Volkswagen Transporter s vlekem pro auta kolega, který má v tomtéž areálu také dílnu. Stěžovatel poté tato auta přemísťoval v rámci areálu výhradně za účelem jejich opravy, a to pouze z místa na místo v délce cca 10 až 15 metrů.** I když je možno konstatovat, že k této činnosti potřeboval schopnosti, aby vozidla (jejich pohonné jednotky) mohly být uvedeny do pohybu s využitím znalostí a schopností ovládat jejich motorické schopnosti, další schopnosti, jež řidič musí nabýt školením a zkušeností, pro které je vydáváno řidičské oprávnění, tedy znalost pravidel silničního provozu, k této činnosti v podstatě nepotřeboval. Přitom tyto znalosti jsou klíčové pro bezpečnost silničního provozu, a jejich porušení či porušování bývá v podstatné míře důvodem pro zákaz činnosti spočívající v řízení motorových vozidel.

nález sp. zn. Pl. ÚS 36/17 ze dne 19. 6. 2018 (K.Š.)

Právo na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny, právo na obhajobu a kontradiktornost řízení dle čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny a právo na ochranu osobní svobody dle čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny **vyžadují, aby o tom, zda stěžovatel porušil podmínku stanovenou v čl. III odst. 1 rozhodnutí prezidenta republiky č. 1/2013 Sb., o amnestii ze dne 1. ledna 2013, rozhodl soud ve veřejném zasedání.**

Ustanovení § 368 trestního řádu ve slovech „Rozhodnutí o tom, zda a do jaké míry je osoba, již byl pravomocně uložen trest, účastna amnestie, učiní soud, který rozhodl v prvním stupni. Odpykává-li si taková osoba v době rozhodování trest odnětí svobody, učiní rozhodnutí soud, v jehož obvodu se trest vykonává.“ **je nutné vyložit ústavně-konformně tak, že soud, jehož příslušnost je stanovena v tomto ustanovení, rozhoduje i o tom, zda došlo k porušení podmínky stanovené v amnestijním rozhodnutí prezidenta republiky.** O porušení podmínky rozhodne obecný soud ve veřejném zasedání.

nález sp. zn. II. ÚS 3525/16 ze dne 7. 8. 2018 (L.D.)

Ústavní ochranu proti sebeobvinění zakotvuje Listina základních práv a svobod v obecné rovině v čl. 37 odst. 1 a ve vztahu k obviněnému v čl. 40 odst. 4 v podobě práva odepřít výpověď. Privilegium obviněného nezhoršovat své procesní postavení nabývá **skrze princip nemo se ipsum accusare (prodere) dokonce přednost před účelem trestního řízení**, spočívajícím podle ustanovení § 1 odst. 1 trestního řádu ve spravedlivém potrestání pachatele, byl-li trestný čin jím spáchaný náležitě zjištěn. Jinak vyjádřeno, **obviněnému zůstává jeho privilegium zachováno, i kdyby to mělo vést podle konkrétní procesní situace k důkazní nouzi**.

Přijetím statusu spolupracujícího obviněného se obviněný tohoto privilegia vzdává. Svým úplným a pravdivým doznáním dává průchod zájmu společnosti na objasnění věci před možnostmi své vlastní obhajoby. Činí tak na základě své svobodné vůle. Nicméně **tento postoj je podložen očekávaným, byť nenárokovým benefitem v podobě mimořádného snížení trestu odnětí svobody**. Ve světle tohoto procesního stavu **nabývá rozhodnutí státního zástupce o přiznání (označení) statusu spolupracujícího obviněného trestně stíhané osobě zvláštního významu**. Ten nelze negovat konstatováním, že označení za spolupracujícího obviněného není pro soud závazné. Jistěže není závazné pro konečné rozhodování o vině a striktně vzato ani o trestu. Nelze však popřít jeho procesní závaznost vůči obviněnému pro celý průběh řízení. **I přes náročné podmínky, které musí obviněný splnit podle ustanovení § 178a trestního řádu, není celý průběh trestního řízení jen „jednosměrnou cestou“ kontroly, zda je obviněný průběžně plní.**

Má-li být v kontextu rozložení sil v řízení před soudem dodrženo právo obžalovaného na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a následujících Listiny základních práv a svobod, musí být respektovány principy rovnosti zbraní a kontradiktornosti řízení.

Obžalovaný je oprávněn – srovnatelně s postulátem znát aktuální právní kvalifikaci svého činu – průběžně znát zásadní právní náhled soudu na svůj status spolupracujícího obviněného v případě, že by na jeho straně nastala (i potenciální) změna v plnění zákonných podmínek tohoto statusu. V případě takové změny musí mít obžalovaný zachovánu možnost změnit svou procesní obranu. Obviněný, resp. obžalovaný má totiž slovy zákona právo být „v každém období řízení vhodným způsobem a srozumitelně poučen o právech umožňujících mu plné uplatnění obhajoby“ (§ 2 odst. 13 trestního řádu).

Průběh řízení před soudem prvního stupně nesvědčí o řádném dodržení takového postupu. **Stěžovatel byl označen jako spolupracující obviněný již při započetí svého trestního stíhání - a o tom, že jím není, se dozvěděl až z odůvodnění rozsudku ve věci samé.**

nález sp. zn. I. ÚS 1692/18 ze dne 4. 9. 2018 (T.L.)

Je-li podána blanketní stížnost, v níž si stěžovatel (obhájce) vyhradil lhůtu pro její odůvodnění, lze na orgán rozhodující o stížnosti klást požadavek, aby buďto upozornil stěžovatele (obhájce) na nepřiměřenost jím navržené lhůty a stanovil mu namísto toho lhůtu přiměřenou, nebo aby vyčkal doplnění stížnosti. Pouze výjimečně, kdy aktuální procesní situace jiný postup neumožňuje, může orgán o stížnosti rozhodnout bez dalšího.

Postup pro podání stížnosti je jednoznačně stanoven v § 143 odst. 1 trestního řádu a orgány činné v trestním řízení jsou povinny předpokládat, že podání, i jeho případné doplnění, bude učiněno tímto způsobem. **Pokud tedy orgán rozhodující o stížnosti nemá její doplnění k dispozici, přestože toto bylo avizováno a přestože již navržená lhůta uplynula, je povinen si před vydáním rozhodnutí ověřit u orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, zda mu doplnění stížnosti bylo doručeno či nikoliv.** Odporovalo by principům spravedlivého procesu, aby riziko spojené s prodlevou při předání písemností mezi orgány činnými v trestním řízení bylo přenášeno na stěžovatele, který konal v souladu se zákonem.

nález sp. zn. II. ÚS 131/18 ze dne 15. 8. 2018 (K.Š.)

Stát může zákonem svobodnou volbu obhájce omezit ve vybraných případech; jedná se však o mimořádně významný zásah. Proto tak může činit pouze tehdy, pokud takový zásah sleduje legitimní cíl a obstojí v testu proporcionality. S ohledem na základní právo právnické osoby na obhajobu, jehož součástí je i právo zvolit si obhájce, **je třeba ustanovení § 34 odst. 4 o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů vykládat tak, že osoba oprávněná činit úkony za obviněnou právnickou osobu (§ 34 odst. 1 zákona) může této obviněné právnické osobě zvolit obhájce i v případě, že tato oprávněná osoba sama vystupuje v řízení jako svědek.**

Opatrovník nemůže zvolit obviněné právnické osobě obhájce, je-li opatrovník ustanoven pouze z důvodu, že právnická osoba nemá osobu způsobilou činit úkony v řízení, a tato nezpůsobilost je dána tím, že tato osoba vystupuje jako svědek ve věci obviněné právnické osoby.

Ostatní nálezy

nález sp. zn. II. ÚS 3689/17 ze dne 26. 1. 2018 (V.Š.)

Jestliže příslušný soud obviněného, který je ve vazbě, vůbec neinformuje o tom, že jím bude rozhodováno o dalším trvání jeho vazby, popřípadě kdy se tak stane, nepoučí jej o možnosti požádat o konání vazebního zasedání a neposkytne mu lhůtu k vyslovení požadavku na konání vazebního zasedání, pak tím porušuje právo obviněného na spravedlivý proces.

nález sp. zn. I. ÚS 2721/17 ze dne 30. 1. 2018 (D.U.)

Za „stanovený postup“ ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je třeba považovat **i včasné uplatnění procesního prostředku k ochraně práva**, tedy jeho podání v zákonné lhůtě k tomu stanovené. **Nesprávné posouzení splnění této podmínky, jež by mělo za následek odmítnutí řádně a včas podaného návrhu**, který by jinak mohl být věcně projednán (tj. u něhož by absentoval jiný důvod odmítnutí či zastavení řízení o něm, jehož posouzení by nezáviselo na uvážení soudu, který o něm rozhoduje), **by mělo vůči osobě, která jej podala, bez dalšího za následek odepření přístupu k soudu**. Rozhodnutím, kterým je takovýto procesní prostředek z uvedeného důvodu odmítnut, je porušeno základní právo této osoby na spravedlivý proces.

nález sp. zn. III. ÚS 1920/17 ze dne 6. 2. 2018 (Ja.Fi.)

Stížnostní soud, který při přezkumu správnosti výroků napadeného usnesení a řízení jemu předcházejícího podle § 147 odst. 1 trestního řádu **nezohlednil skutečnost, že** v rozporu s kogentním ustanovením § 30 odst. 2 trestního řádu ve spojení s čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod **rozhodoval nezákonný soudce, neposkytl stěžovateli právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a to i když to nebylo ve stížnosti podle § 147 odst. 1 trestního řádu namítnuto.**

nález sp. zn. I. ÚS 1981/17 ze dne 13. 2. 2018 (K. Š.)

Dospěl-li Nejvyšší soud k závěru, že dovolání nebylo podáno prostřednictvím obhájce, byť bylo odesláno z e-mailové adresy původního obhájce stěžovatele a vybaveno ověřeným elektronickým podpisem obhájce zmocněného substituční plnou mocí, aniž byli tito stěžovatelovi obhájci (či některý z nich) vyzváni k odstranění vady podání, porušil tím stěžovatelovo právo na přístup k soudu, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny.

nález sp. zn. IV. ÚS 168/18 ze dne 20. 2. 2018 (P.R.)

Skutečnost, že **obviněný byl pravomocně odsouzen a převeden z vazby do výkonu trestu, nečiní jeho stížnost proti rozhodnutí o vazbě nedůvodnou**. Jestliže ji tedy stížnostní soud zamítl pouze z tohoto důvodu, aniž by se jinak zabýval zákonností vazby a důvodností jednotlivých stížnostních námitek, pak jeho rozhodnutím byla obviněnému v rozporu s čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 8 odst. 1, 2 a 5 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 1 písm. c), odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod odepřena soudní ochrana proti zásahu do osobní svobody.

nález sp. zn. I. ÚS 1470/17 ze dne 28. 2. 2018 (T. L.)

V projednávané věci nelze přehlížet, že **stěžovatelka nabyla vlastnické právo k zajištěné nemovitosti na základě veřejné dražby, tedy originárním způsobem.** V takové situaci, chtějí-li orgány činné v trestním řízení přistoupit k zajištění věci, měly by se s právními účinky originárního nabytí vlastnického práva vypořádat.

nález sp. zn. II. ÚS 1367/17 ze dne 13. 3. 2018 (V.Š.)

1. Zajištění věci podle ustanovení § 79a trestního řádu je institutem, který napomáhá objasňování závažné trestné činnosti, jehož podstatou je omezení dispozičního práva s danými prostředky tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití. Z preventivní povahy zajišťovacích institutů přirozeně vyplývá, **že se pohybují vždy v rovině pravděpodobnosti a nikoli jistoty ohledně budoucích následků, jež se snaží předvídat. Závěr, že majetkové hodnoty mají uvedené určení, tedy nemusí být plně hodnověrný a není ani konečný, jelikož může být dalším šetřením vyvrácen.**

2. V tomto směru je však významný faktor plynutí času, kterým je stav věci významně modifikován. Pokud jsou totiž finanční prostředky "dočasně" zajištěny již více než 12 let, dostává se tato okolnost do kolize s požadavkem přiměřenosti zásahu do práva na pokojné užívání majetku. S narůstajícím časem se totiž dočasnost zajišťovacího institutu relativizuje a je třeba ji posuzovat mnohem přísněji. Zde není možné se spokojit s pouhým zjištěním, že rozhodnutí o zajištění bylo vydáno na základě zákona, příslušným orgánem a že není projevem svévole. U mnohaletých zajištění je třeba nad rámec těchto požadavků **zohlednit, co ovlivňuje délku samotného zajištění, tedy zda je dána objektivní složitostí trestní věci či uplatňováním (i obstrukčním) procesních práv, nebo zda je délka řízení ovlivněna neodůvodněnými průtahy a pochybeními ze strany orgánů činných v trestním řízení.** Současně je třeba zohlednit, jakou relevanci mají argumenty podporující trvání zajištění, tedy zdali jsou tyto argumenty vymezené na počátku trestního řízení podporovány vývojem a směřováním celé trestní kauzy. Přihlédnout je pak nutné i k tomu, jak intenzivní zásah dané zajištění pro dotčeného individuálně představuje.

nález sp. zn. I. ÚS 2155/16 ze dne 14. 3. 2018 (T. L.)

„Adresátem právní normy uvedené v § 8b odst. 1 trestního řádu mohou být pouze ty osoby, kterým orgány činné v trestním řízení poskytly informace, na něž se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a odst. 1 téhož zákona. Na jiné subjekty, ať se již s takovými informacemi seznámily jakkoli, zákaz dalšího poskytnutí stanovený v § 8b odst. 1 tr. ř. nedopadá; tím není dotčena jejich případná právní odpovědnost podle jiných ustanovení právního řádu. Opačný výklad představuje porušení zásady legální licence stanovené v čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky, resp. čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.“

nález sp. zn. III. ÚS 3579/17 ze dne 3. 4. 2018 (R.S.)

Jestliže byl na pístu injekční stříkačky, která vypadla pachateli při činu z kapsy, identifikován profil DNA obžalovaného, jde o nepřímý důkaz, který sám o sobě nemůže postačovat k prokázání viny ze spáchání trestného činu. Důvodné pochybnosti o vině obžalovaného **nemohou být rozptýleny ani tím, že poškozený při hlavním líčení v rámci agnoskace nevyloučil, že by obžalovaný mohl být pachatelem činu**, zvláště když ho viděl již opakovaně, přičemž při předchozích rekognicích ho nepoznal a jako pachatele identifikoval jinou osobu. Nedostatečné objasnění skutkového stavu ohledně skutku, který byl obžalovanému kladen za vinu, představuje porušení presumpce nevinu zakotvené v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

nález sp. zn. II. ÚS 807/18 ze dne 24. 4. 2018 (V.Š.)

V rámci plynutí zákonné lhůty k vykonání trestu obecně prospěšných prací v jiném než v nyní projednávaném trestním řízení **nelze stěžovateli při rozhodování o přeměně podmíněně uloženého trestu odnětí svobody na trest nepodmíněný podle ustanovení § 83 odst. 1 tr. zákoníku přičítat k tíži, že trest obecně prospěšných prací není splněn, když lhůta k jeho splnění stále plyne.**

nález sp. zn. II. ÚS 4085/17 ze dne 24. 4. 2018 (K.Š.)

Nález sp. zn. IV. ÚS 253/03 ze dne 23. 10. 2003 vycházel ze situace vyplývající z předchozí právní úpravy účinné do 31. 12. 2011 (viz bod 36 výše). Jak již bylo uvedeno, smyslem a účelem stanovení povinnosti periodického přezkumu důvodů pro trvání vazby je ochrana osobní svobody zaručená článkem 8 Listiny, jež vyžaduje pravidelné přezkoumávání relevance vazebních důvodů. Oproti právní úpravě obsažené v trestním řádu ve znění do 31. 12. 2011 došlo k odstranění dvoukolejnosti rozhodování o dalším trvání vazby z úřední povinnosti a rozhodování o žádosti obviněného o propuštění z vazby. Byl totiž sjednocen okruh přezkoumávaných okolností a byla zavedena vazební zasedání k realizaci slyšení obviněného v souvislosti s rozhodování o vazbě. **Nedodržení požadavku na výslovný výrok o ponechání obviněného ve vazbě vedle výroku o žádosti o propuštění z vazby tedy není bez dalšího porušením práva na ochranu osobní svobody** podle článku 8 odst. 2 a 5 Listiny ani práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny.

nález sp. zn. II. ÚS 279/18 ze dne 15. 5. 2018 (K.Š.)

Nepodmíněný trest odnětí svobody tak může být teoreticky uložen za více různými účely; vždy však má být jeho výkon organizován státem a prováděn tak, aby napomáhal nápravě pachatele, a tedy ochraně společnosti.

Hlavním měřítkem vhodnosti a účelnosti zaslání rozhodnutí k uznání a výkonu podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních je zlepšení šancí dotčené osoby na úspěšné začlenění do společnosti. Soudy tak při zhodnocení vhodnosti a účelnosti musí primárně zvažovat, zda zaslání rozhodnutí do jiného státu zvýší její šance na reintegraci do společnosti či úspěšnost léčby. **Jiné důvody mohou tato kritéria převážit pouze výjimečně** (např. pokud by se výrazně ztížilo jiné probíhající trestní řízení), přičemž takový postup musí být řádně odůvodněný. Při zvažování, který stát je nejvhodnější pro výkon trestu, pak soud musí přihlídnout i ke stanovisko dotčené osoby a k argumentům, které uvádí.

Není možné, **aby zaslání rozhodnutí, kterým byl uložen dlouhodobější trest odnětí svobody, bránilo jiné rozhodnutí, kterým byl uložen trest kratší než šest měsíců.** Takový přístup by byl přehnaně formalistický a směřoval by proti účelu daného ustanovení; byl by přijatelný jen tehdy, pokud by z právního řádu cizího státu bylo zřejmé, že cizí stát neumožňuje, aby se pro účely zaslání rozhodnutí k uznání a výkonu sčítaly délky trestů uložených několika rozsudky.

nález sp. zn. II. ÚS 2802/17 ze dne 22. 5. 2018 (V.Š.)

1. V případě **prvního přezkumu trvání důvodů zabezpečovací detence počne lhůta 12 měsíců** (§ 100 odst. 5 trestního zákoníku, § 357 trestního řádu) běžet **až od faktického započetí jejího výkonu a nikoliv již od právní moci rozhodnutí** o změně ochranné léčby na zabezpečovací detenci.

2. **Zbavení osobní svobody v mezidobí mezi uplynutím lhůty pro provedení přezkumu a vydáním (opožděného) rozhodnutí ve smyslu § 100 odst. 5 trestního zákoníku lze označit za nezákonné a svévolné** ve smyslu čl. 5 Úmluvy (srov. mutatis mutandis rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 5. 2011, Ľupa proti České republice, stížnost č. 39822/07, odst. 37 či jeho rozsudek ze dne 2. 9. 1998, Erkaló proti Nizozemí, stížnost č. 23807/94), přičemž však judikatura Evropského soudu pro lidská práva **považuje zbavení svobody za svévolné až od chvíle, kdy je zmeškání lhůty pro provedení periodického přezkumu podstatné** a nikoliv relativně zanedbatelné (k tomu srov. mutatis mutandis rozsudek Evropského soud pro lidská práva ze dne 2. 9. 1998, Erkaló proti Nizozemí, stížnost č. 23807/94, odst. 57 či jeho rozsudek ze dne 24. 10. 1979, Winterwerp proti Nizozemí, č. stížnosti 6301/73, odst. 49 či nověji rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 7. 2009, Mooren proti Německu, č. stížnosti 11364/03 odst. 80 a 81; **z citované judikatury plyne, že až zdržení okolo jednoho měsíce lze obecně považovat za podstatné**).

3. Je třeba trvat na tom, aby **ustanovení zakotvující procesní záruky proti svévolnému zbavení osobní svobody nebyla vykládána v neprospěch dotčeného jednotlivce** (to platí nejen ve vztahu k dodržování příslušných lhůt, nýbrž i pokud jde o procesní práva dotčeného jednotlivce). Uvedené platí tím spíše, že periodický přezkum se provádí pouze jednou za dvanáct měsíců, což je v kontextu zbavení osobní svobody poměrně dlouhá doba. **Lhůta pro provedení periodického přezkumu trvání důvodů zabezpečovací detence by proto měla být důsledně dodržována.**

nález sp. zn. I. ÚS 3842/17 ze dne 31. 5. 2018 (Ja.Fe.)

Pokud je stěžovateli nutno ve smyslu § 137 odst. 4 trestního řádu **doručit opis usnesení příslušného okresního soudu, pak jeho přítomnost při vyhlášení takového usnesení nezaložila účinky oznámení, neboť to nastalo až doručením opisu usnesení.** Opačný závěr by nutil oprávněnou osobu podat stížnost proti usnesení, aniž by se mohla seznámit s jeho písemným vyhotovením, **a povinnost doručit opis usnesení by se pak jevila jako samoučelná.** Bez ohledu na skutečnost, že při vyhlášení usnesení se vedle výroku sděluje i podstatná část odůvodnění (ustanovení § 128 odst. 2 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 138 trestního řádu), je obeznámenost s písemným odůvodněním usnesení pro kvalifikované podání stížnosti klíčová. Usnesení o opravném prostředku ve smyslu ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu se přitom svým významem blíží rozsudku, proto je povinností jeho opis oprávněným osobám písemně doručit; pakliže by se lhůta k podání stížnosti neodvívjela od doručení opisu usnesení, ztratilo by toto ustanovení svůj racionální smysl.

nález sp. zn. I. ÚS 3765/17 ze dne 12. 6. 2018 (T.L.)

Zodpovězení otázky viditelnosti v době dopravní nehody i otázky (objektivních a subjektivních) možností a schopností stěžovatele jako řidiče za daných podmínek střetu zabránit je jedním ze základních předpokladů pro objasnění jejích příčin, a má tak samozřejmě vliv i na vyhodnocení samotného zavinění či jeho míry. Ústavnímu soudu je zřejmé, že zpětně již nelze přesně simulovat rušivé optické vlivy i další důležité momenty, které se s velkou pravděpodobností mohly vyskytnout v době bezprostředně před střetem. **Není však možné zcela přehlédnout specifické poměry v okamžiku nehody a vycházet z ideálních poměrů, jakoby k nehodě došlo ve dne a za jasného počasí.** Jestliže soudy vzaly za základ pro své skutkové závěry znalecké posudky, které (vzdor výhradám obhajoby) konkrétní podmínky v době nehody pomíjejí, **porušily tak⁸² právo stěžovatele na spravedlivý proces.**

nález sp. zn. IV. ÚS 1477/18 ze dne 27. 6. 2018 (J.M.)

Článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje základní právo osoby na soudní ochranu a v jeho rámci též právo na přístup k soudu. Porušení tohoto práva se orgán činný v trestním řízení dopustí i tehdy, pokud nesprávným výkladem norem podústavního práva odepře účastníku řízení právo na přístup k soudu.

Doručuje-li soud písemnost (rozhodnutí) účastníkovi řízení prostřednictvím datové sítě do jeho datové schránky, stanoví se okamžik doručení této písemnosti postupem předpokládaným v § 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

nález sp. zn. II. ÚS 955/18 ze dne 9. 7. 2018 (V.Š.)

1. Pojem „**osoba blízká**“ podle čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod znamená, že osoba může odmítnout vypovídat jako svědek i tehdy, **není-li mezi dotčenými osobami vztah rodinný, nýbrž jen silný citový vztah**, kdy by újmu jedné osoby pociťovala druhá osoba jako újmu vlastní. **Břemeno tvrzení ohledně takového vztahu spočívá na svědkovi. Přátelství ovšem může představovat stejně pevné anebo dokonce i silnější pouto, nežli je tomu u rodinných vztahů**, a to podle rčení, že nikdo si nevybírá vlastní rodinu, nýbrž právě své přátele.

2. Pokud proto stěžovatelka uvedla zcela konkrétní okolnosti, z nichž vyplynul její velmi intenzivní vztah k poškozené a podezřelému, jednalo se o natolik relevantní tvrzení, že by je policejní orgán - a poté okresní soud – musely vyvrátit vlastní argumentací. Pokud tak ale neučinily a stěžovatelce uložily pořádkovou pokutu podle ustanovení § 66 odst. 1 trestního řádu za rušení přípravného řízení před policejním orgánem, porušily její právo odepřít výpověď podle čl. 37 odst. 1 a v důsledku uložené pokuty rovněž **vlastnické právo** podle čl. 11 odst. 1 Listiny.

nález sp. zn. IV. ÚS 1272/18 ze dne 10. 7. 2018 (J.J.)

V napadeném usnesení chybí rozhodnutí o vině stěžovatele (dovolatelů) a ani není patrné, zrušil-li Nejvyšší soud výrok o trestu k dovolání státního zástupce nebo dovolatelů, a jak se dále vypořádal se dovoláními. Podle čl. 90 Ústavy České republiky jsou soudy povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům; jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy (obdobně i čl. 40 odst. 1 Listiny). **Pravomoc soudu rozhodnout je nezadatelná a v rámci přezkumu se jí nemůže soud zprostit, obrátil-li se na něj v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny účastník, který se domáhá svých práv stanoveným postupem.**

nález sp. zn. I. ÚS 497/18 ze dne 18. 7. 2018 (M.T.)

Požadavek prokázání nezbytnosti uložení zabezpečovací detence, povinnost vykládat všechny procesní záruky vždy ve prospěch dotčených osob, se týká jak samotného ukládání zabezpečovací detence, tak také rozhodování o tom, zda má zabezpečovací detence nadále trvat, tj. zda je takto závažný zásah do osobní svobody jednotlivce nadále (tj. na další rok) opravdu nezbytný a zda nelze ochranu společnosti zajistit jinak, mírnějším opatřením.

Samotná zpráva odborné komise ústavu, ve kterém je detence vykonávána, a ze které soud prvního stupně jako z klíčového důkazu vycházel (srov. Str. 2 – 3 rozsudku soudu prvního stupně), sama o sobě pro závěr o nezbytnosti trvání detence nepostačuje. Vždy je nutno, aby soud rozhodl o dalším trvání zabezpečovací detence ještě na základě dalších, na zprávě ústavu zabezpečovací detence nezávislých, podkladů.

Jak již bylo uvedeno výše, po roce trvání zabezpečovací detence musí být vždy postaveno na jisto, že tato velmi závažná a intenzivní forma zbavení osobní svobody je stále nezbytná. Nelze vycházet pouze ze závěru ústavu, ve kterém je detence vykonávána, vždy je nutno tyto závěry podpořit dalšími důkazy. **Pokud není důkazní situace jednoznačná, je namístě doplnit dokazování např. aktuálním znaleckým posudkem na zdravotní stav stěžovatele**, který by měl vypovídat právě o případných rizicích spojených s mírnější formou omezení osobní svobody. Pokud nejsou přesvědčivě doloženy konkrétní okolnosti, pro které je nadále nezbytné omezit osobní svobodu jednotlivce formou zabezpečovací detence, je nutno volit mírnější formu zásahu do osobní svobody, např. ústavní léčbu.

Ústavní soud tedy na závěr shrnuje, že zabezpečovací detence představuje mimořádně razantní zásah od základních práv, srovnatelný s uložením výjimečného trestu odnětí svobody, čemuž musí odpovídat náležité zkoumání toho, zda je zabezpečovací detence nezbytná a zda ji nelze nahradit ochranným léčením.

nález sp. zn. III. ÚS 4071/17 ze dne 31. 7. 2018 (Jo.Fi.)

K porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod **dojde odmítnutím provedení důkazu zvukovým záznamem z porady senátu** [§ 127 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů], **nepřekračuje-li provedení důkazu tímto záznamem nepřijatelnou míru kontextuálního zásahu do základního práva na ochranu soukromí.**

nález sp. zn. IV. ÚS 1463/18 ze dne 31. 7. 2018 (P.R.)

V případě podání stížnosti proti usnesení o vzetí do vazby ze strany státní zástupkyně, která není blanketní, je alespoň stručně odůvodněna a není zjevně procesně nepřijatelná, je s ohledem na význam vazebního rozhodování a možnost zhoršení postavení obviněného vždy nutné považovat doručení opisu této stížnosti za „potřebné“ ve smyslu ustanovení § 146 odst. 2 písm. c) trestního řádu, neboť neinformování obviněného o takovém procesním úkonu protistrany a neudělení prostoru k vyjádření je porušením zásady kontradiktornosti řízení a práva vyjádřit se zaručených čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny.

nález sp. zn. II. ÚS 131/18 ze dne 15. 8. 2018 (K.Š.)

Stát může zákonem svobodnou volbu obhájce omezit ve vybraných případech; jedná se však o mimořádně významný zásah. Proto tak může činit pouze tehdy, pokud takový zásah sleduje legitimní cíl a obstojí v testu proporcionality. S ohledem na základní právo právnické osoby na obhajobu, jehož součástí je i právo zvolit si obhájce, **je třeba ustanovení § 34 odst. 4 o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů vykládat tak, že osoba oprávněná činit úkony za obviněnou právnickou osobu (§ 34 odst. 1 zákona) může této obviněné právnické osobě zvolit obhájce i v případě, že tato oprávněná osoba sama vystupuje v řízení jako svědek.**

Opatrovník nemůže zvolit obviněné právnické osobě obhájce, je-li opatrovník ustanoven pouze z důvodu, že právnická osoba nemá osobu způsobilou činit úkony v řízení, a tato nezpůsobilost je dána tím, že tato osoba vystupuje jako svědek ve věci obviněné právnické osoby.

stanovisko pléna sp. zn. Pl.ÚS-st. 47/18 ze dne 25. 9. 2018 (238/2018 Sb.) (M.T.)

Zamítne-li soud v neveřejném zasedání jako nedůvodnou stížnost [§ 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu] proti rozhodnutí, kterým se zamítá návrh na povolení obnovy řízení [§ 283 písm. d) trestního řádu] v situaci, kdy již sám dokazování neopakuje, popř. nedoplňuje, nejde o porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

nález sp. zn. IV. ÚS 38/18 ze dne 26. 9. 2018 (M.T.)

Zamítne-li soud v neveřejném zasedání jako nedůvodnou stížnost [§ 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu] proti rozhodnutí, kterým se zamítá návrh na povolení obnovy řízení [§ 283 písm. d) trestního řádu] v situaci, kdy již sám dokazování neopakuje, popř. nedoplňuje, nejde o porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

nález sp. zn. IV. ÚS 597/18 ze dne 9. 10. 2018 (J.J.)

Krajský soud v Brně ve svém usnesení **opomenul uvést, jak rozhodl o odvolání**; výrok odvolacího soudu se zúžil na nápravu nesprávnosti výroku o náhradě škody, **není však patrné, jak rozhodl o odvolání proti výrokům o vině a o trestu**. Toto pochybení bohužel přehlédl i Nejvyšší soud. Z rozhodnutí krajského soudu nelze rovněž zjistit, zda nalézací soud odstranil vady, pro které odvolací soud již dříve věc vrátil k novému projednání a vyřízení. Podle čl. 90 Ústavy České republiky jsou soudy povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům; jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy (obdobně i čl. 40 odst. 1 Listiny). **Pravomoc soudu rozhodnout je nezadatelná a v rámci přezkumu se jí nemůže soud zprostit, obrátil-li se na něj v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny účastník, který se domáhá svých práv stanoveným postupem.**

nález sp. zn. III. ÚS 309/16 ze dne 9. 10. 2018 (Ja.Fi.)

I. Důstojnost člověka je v čl. 1 Listiny základních práv a svobod (spolu se svobodou a rovností) zakotvená v obecné rovině jako objektivní hodnota, na které je Listina základních práv a svobod, vymezující základy právního postavení jedince, založena. Proto musí být vždy východiskem pro uplatňování veřejné moci bez ohledu na to, zda se proti tomu její nositel (fyzická osoba) nějak vymezí, brání či klade odpor. Povinnost státu respektovat tuto hodnotu při vymezení a naplňování kompetencí jeho orgánů je přímo vyjádřena v čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky, a současně jsou tím objektivně vymezeny hranice jednání orgánů veřejné moci i tam, kde to není výslovně uvedeno. Stejně tak ale čl. 1 Listiny základních práv a svobod, zdůrazňující objektivní nezadatelnost a nezcizitelnost základních práv a svobod, omezuje v obecné rovině samotného nositele základních práv a svobod, a právní řád mu proto může stanovit hranice, které by neměl překračovat jako svobodná, rozumem a důstojností nadaná lidská bytost. V čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je naopak lidská důstojnost (spolu se souvisejícími hodnotami osobní cti, dobré pověsti a jména) zakotvena i jako subjektivní právo domáhat se jejího respektování vůči orgánům veřejné moci „stanoveným postupem“ podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i tím, že toto právo uplatní formou svého sebeurčení.

II. **Povinnost odevzdat vzorek moči za účelem kontroly dodržování pravidel výkonu uloženého trestu je ústavně konformní, jestliže zde existuje důvodné podezření, že osoba ve výkonu trestu mohla omamnou či psychotropní látku užít či užívat.** Vzhledem k tomu, že nejde o závažný zásah do lidského organismu, nýbrž přirozený každodenní fyziologický proces (vyprazdňování), není třeba na jeho nařízení a provedení, stejně jako na možnost preventivních kontrol, klást takové požadavky jako v případech odběru jiného biologického materiálu, popř. při jiných zásazích do ústavně zaručených práv a svobod.

III. Dozor při poskytování vzorku moči může vést k narušení soukromí a důstojnosti, jehož intenzitu pociťuje každý vyšetřovaný v rámci svého sebeurčení být sám sebou, které zahrnuje i rozhodování o jeho identitě, individualitě, integritě, společenské roli apod., zcela subjektivně; je proto věcí vyšetřovaného, aby se proti jemu nelibému postupu, zasahujícího tu nejintimnější sféru jeho života, ohradil.

IV. Z hlediska ústavnosti **neobstojí jiný postup, než vyhovění požadavku vyšetřované osoby, aby v prostoru, jehož účelem je zachování jinak z povahy věci omezeného soukromí v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody, byla při takovém intimním tělesném úkonu přítomna osoba stejného pohlaví.** Postupy orgánů veřejné moci, které se s takovým požadavkem náležitým způsobem nevypořádají, představují porušení práv

⁴³ zakotvených v čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

MOU
LAW

„Áčková“ judikatura Nejvyššího soudu za rok 2017 ve vztahu k trestnímu právu

pozn. – zahrnuty byly pouze judikáty, k nimž byla ke dnešnímu dni vložena na server www.nsoud.cz právní věta

Rt 33/2018

Odsouzený, kterému **byla zamítnuta žádost** podaná podle § 88 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku **o podmíněné propuštění po výkonu třetiny trestu odnětí svobody**, může podat **novou žádost** o podmíněné propuštění podle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, **pokud vykonal alespoň polovinu trestu odnětí svobody**, i **dříve**, než uplyne doba **šesti měsíců od právní moci předchozího zamítavého rozhodnutí** stanovená v § 331 odst. 1 tr. ř., neboť **podmínky pro podmíněné propuštění podle § 88 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku nejsou totožné s podmínkami pro podmíněné propuštění vyžadovanými ustanovením § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku**. Proto nejde o opakování žádosti ve smyslu § 331 odst. 1 poslední věta tr. ř.

Rt 50/2018

I. Účinky zahájení trestního stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde, ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku **má i takové usnesení o zahájení trestního stíhání, v němž je totožný skutek, pro nějž je později pachatel odsouzen, odlišně právně kvalifikován jako jiný trestný čin.** Pro přerušení běhu promlčecí doby **je určující den vydání** (vyhotovení a navazujícího rozeslání) **usnesení o zahájení trestního stíhání, a nikoli doručení jeho opisu obviněnému.**

II. Ustanovení § 254 odst. 1 tr. zákoníku je ve vztahu k § 222 odst. 1 tr. zákoníku v poměru subsidiarity, neboť poruchový delikt má před ohrožovacím přednost. Není-li v trestním řízení prokázáno zmaření uspokojení pohledávek věřitelů ve smyslu § 222 odst. 1 tr. zákoníku, je třeba zabývat se tím, zda majetková práva poškozených nebyla protiprávním nakládáním s účetnictvím ohrožena ve smyslu § 254 odst. 1 in fine tr. zákoníku. Totožnost skutku je v takovém případě zachována.

Rt 51/2018

I. Znak "přisvojení si" cizí věci v § 205 odst. 1 tr. zákoníku je naplněn, pokud pachatel získá možnost neomezené dispozice s cizí věcí, jíž se zmocnil, a jedná s vůlí nakládat s ní jako s vlastní.

II. Dluh na nájemném neopravňuje pronajímatele vniknout do pronajímaných prostor užívaných nájemcem a bez jeho svolení odvézt v nich umístěné věci. V takovém případě nejsou splněny podmínky žádné z okolností vylučujících protiprávnost trestného činu krádeže a porušování domovní svobody, a to ani výkonu tzv. zadržovacího práva podle § 672 odst. 2 obč. zák., resp. § 1395 a násl. a § 2234 o. z.

Rt 52/2018

I. **Přečin porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 tr. zákoníku je formálním deliktem, který lze spáchat i tím, že pachatel po doručení výzvy k učinění prohlášení o majetku neuvede příslušnému orgánu veřejné moci žádné údaje o svém majetku, aniž by se vyžadovala opakovaná výzva či další aktivita příslušného orgánu (viz rozhodnutí č. 7/2017 Sb. rozh. tr.). V takovém případě je ale třeba se důsledně zabývat podmínkami, za nichž lze uplatnit trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené, tedy vyhodnotit, zda jde s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v § 39 odst. 2 tr. zákoníku o čin natolik společensky škodlivý, že nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku (viz stanovisko č. 26/2013 Sb. rozh. tr.).**

II. **Pokud pachatel přečinu porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 tr. zákoníku v průběhu trestního řízení konaného pro tento trestný čin, o jehož zahájení ví, splní dodatečně svou povinnost a učiní prohlášení o majetku, nejedná dobrovolně ve smyslu § 33 tr. zákoníku (viz rozhodnutí č. 35/2001 Sb. rozh. tr.), a proto nezaniká jeho trestní odpovědnost za tento trestný čin pro účinnou lítost. Takové pachatelovo chování v průběhu trestního řízení však lze zohlednit při úvaze o použití principu oportunitity ve smyslu § 172 odst. 2 písm. c) tr. ř. (viz stanovisko č. 26/2013-V. Sb. rozh. tr.), tedy státní zástupce nemusí z tohoto důvodu trestní stíhání zahájit a může věc odložit v rámci prověřování podle § 159a odst. 4 tr. ř. a ve zkráceném přípravném řízení podle § 179c odst. 2 písm. i) tr. ř., případně je oprávněn zahájené trestní stíhání zastavit podle § 172 odst. 2 písm. c) tr. ř. Trestní stíhání může zastavit ze stejného důvodu i samosoudce okresního soudu podle § 314c odst. 1 písm. b) tr. ř., v rámci hlavního líčení pak podle § 223 odst. 2 tr. ř., resp. mimo hlavní líčení podle § 231 odst. 1 tr. ř., je oprávněn tak učinit případně i odvolací soud podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. ř.**

Rt 2/2018

I. I když je orgánům činným v trestním řízení **známa adresa pobytu v cizině u obviněného**, kterému byl již dříve doručen opis usnesení o zahájení trestního stíhání, nebo u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, ohledně které již bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání, **avšak opis tohoto usnesení nebyl této osobě doručen, může soudce rozhodující o návrhu státního zástupce vydat příkaz k zatčení** podle § 69 odst. 1 tr. ř. nebo **příkaz k zadržení** podle § 76a tr. ř. a **navazující evropský zatýkácí rozkaz** podle § 190 písm. a) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. m. j. s.“), **aniž by před tím byl využit institut právní pomoci podle § 39 a násl. z. m. j. s.** Tento výjimečný postup soudů lze uplatnit pouze při splnění níže uvedených podmínek a kritérií. U obviněného nebo u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu **musí existovat některý z důvodů vazby** podle § 67 tr. ř. a z okolností případu musí dále vyplývat **konkrétní skutečnosti prokazující, že by využití institutů právní pomoci podle § 39 a násl. z. m. j. s. mohlo ohrozit úspěšné provedení trestního řízení**. Tak tomu bude zejména v případech, kdy by využití institutů právní pomoci mohlo **iniciovat útěk či skrývání** osoby, proti níž se řízení vede, dále v případech, pokud tato osoba **zjevně činí opatření ve snaze zabránit doručení předvolání** či opisu usnesení o zahájení trestního stíhání nebo **činí kroky k zakrytí své trestné činnosti** apod. Za odůvodněný případ reálného ohrožení úspěšného provedení trestního řízení je možno považovat i situaci, kdy **je sice obviněný kontaktní na známé adrese v cizině**, včetně toho, že převezme usnesení o zahájení trestního stíhání nebo předvolání k úkonu trestního řízení, které mu bylo doručeno, ovšem **je buď zcela pasivní, nebo na výzvu k dostavení se k úkonu reaguje opakovaně pouze různými omluvami či žádostmi o provedení úkonu cestou právní pomoci**, a je tak zřejmé, že i tímto způsobem může ohrozit úspěšné provedení trestního řízení.

II. Podmínku nemožnosti předvolání obviněného uvedenou v § 69 odst. 1 tr. ř. je nutno vykládat ve smyslu § 90 odst. 2 tr. ř., podle něhož obviněný může být předveden **i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení, tedy nikoli jen z pohledu reálnosti doručení tohoto předvolání** (adresa pobytu obviněného v cizině je známa), ale **i z hlediska taktického, aby se předvolání realizované podle § 39 a násl. z. m. j. s. nestalo prostředkem varování a útěku obviněného**. Obdobně je nutno vykládat podmínky nemožnosti doručení opisu usnesení o zahájení trestního stíhání u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu a nemožnosti předvolání této osoby uvedené v § 76a odst. 1 tr. ř. (§ 90 odst. 2 tr. ř. per analogiam) tak, aby se doručení opisu usnesení o zahájení trestního stíhání nebo předvolání realizované podle § 39 a násl. z. m. j. s. nestalo prostředkem varování a útěku osoby podezřelé ze spáchání trestného činu.

Rt 2/2018

I. I když je orgánům činným v trestním řízení **známa adresa pobytu v cizině u obviněného**, kterému byl již dříve doručen opis usnesení o zahájení trestního stíhání, nebo u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, ohledně které již bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání, **avšak opis tohoto usnesení nebyl této osobě doručen, může soudce rozhodující o návrhu státního zástupce vydat příkaz k zatčení** podle § 69 odst. 1 tr. ř. nebo **příkaz k zadržení** podle § 76a tr. ř. a **navazující evropský zatýkácký rozkaz** podle § 190 písm. a) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. m. j. s.“), **aniž by před tím byl využit institut právní pomoci podle § 39 a násl. z. m. j. s.** Tento výjimečný postup soudů lze uplatnit pouze při splnění níže uvedených podmínek a kritérií. U obviněného nebo u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu **musí existovat některý z důvodů vazby** podle § 67 tr. ř. a z okolností případu musí dále vyplývat **konkrétní skutečnosti prokazující, že by využití institutů právní pomoci podle § 39 a násl. z. m. j. s. mohlo ohrozit úspěšné provedení trestního řízení**. Tak tomu bude zejména v případech, kdy by využití institutů právní pomoci mohlo **iniciovat útěk či skrývání** osoby, proti níž se řízení vede, dále v případech, pokud tato osoba **zjevně činí opatření ve snaze zabránit doručení předvolání** či opisu usnesení o zahájení trestního stíhání nebo **činí kroky k zakrytí své trestné činnosti** apod. Za odůvodněný případ reálného ohrožení úspěšného provedení trestního řízení je možno považovat i situaci, kdy **je sice obviněný kontaktní na známé adrese v cizině**, včetně toho, že převezme usnesení o zahájení trestního stíhání nebo předvolání k úkonu trestního řízení, které mu bylo doručeno, ovšem **je buď zcela pasivní, nebo na výzvu k dostavení se k úkonu reaguje opakovaně pouze různými omluvami či žádostmi o provedení úkonu cestou právní pomoci**, a je tak zřejmé, že i tímto způsobem může ohrozit úspěšné provedení trestního řízení.

II. Podmínku nemožnosti předvolání obviněného uvedenou v § 69 odst. 1 tr. ř. je nutno vykládat ve smyslu § 90 odst. 2 tr. ř., podle něhož obviněný může být předveden **i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení, tedy nikoli jen z pohledu reálnosti doručení tohoto předvolání** (adresa pobytu obviněného v cizině je známa), ale **i z hlediska taktického, aby se předvolání realizované podle § 39 a násl. z. m. j. s. nestalo prostředkem varování a útěku obviněného**. Obdobně je nutno vykládat podmínky nemožnosti doručení opisu usnesení o zahájení trestního stíhání u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu a nemožnosti předvolání této osoby uvedené v § 76a odst. 1 tr. ř. (§ 90 odst. 2 tr. ř. per analogiam) tak, aby se doručení opisu usnesení o zahájení trestního stíhání nebo předvolání realizované podle § 39 a násl. z. m. j. s. nestalo prostředkem varování a útěku osoby podezřelé ze spáchání trestného činu.

Rt 27/2018

Soudce, který v řízení o vydání do ciziny rozhodoval v rámci předběžného šetření o předběžné vazbě vydávané osoby (§ 94 odst. 1 z. m. j. s.), není vyloučen z rozhodování o návrhu státního zástupce, zda je její vydání přípustné. Rozhodování o předběžné vazbě v řízení o vydání do ciziny nezakládá důvod vyloučení soudce ve smyslu § 30 odst. 2 tr. ř. (ani per analogiam), neboť nejde o rozhodování o vazbě obviněného v přípravném řízení a následné rozhodování o vině a trestu po předložení věci státním zástupcem soudu.

Rt 40/2018

Jestliže byl obviněný ve společném řízení stíhán pro více skutků, lze mu podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. uložit povinnost nahradit státu odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá nárok na bezplatnou obhajobu, jen za úkony právní služby, které se týkaly jeho obhajoby ohledně skutků, pro které byl pravomocně uznán vinným. V případech, kdy nelze rozlišit, který úkon obhajoby je vázán ke kterému konkrétnímu skutku, a obviněný byl ve společném řízení alespoň zčásti uznán vinným trestným činem, který u něj zakládal nutnou obhajobu, a zčásti bylo trestní stíhání pro skutek zakládající jiný trestný čin spáchaný s ním v souběhu pravomocně zastaveno nebo obviněný byl pro skutek zakládající takový trestný čin obžaloby zproštěn, soud rozhodující o jeho povinnosti k náhradě odměny a hotových výdajů uhrazených státem ustanovenému obhájci sníží tuto povinnost zpravidla podle poměru sazeb mimosmluvní odměny stanovených pro jednotlivé trestné činy za jeden úkon právní služby [§ 7 a § 10 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Pokud by takový postup byl pro obviněného zjevně nespravedlivý, lze při snížení jeho náhradové povinnosti postupovat i podle jiných kritérií, kupř. podle zaměření jednotlivých úkonů poskytnuté právní služby. Při stanovení výše povinnosti obviněného nahradit státu odměnu a hotové výdaje uhrazené obhájci je třeba vycházet z poměru sazeb mimosmluvní odměny stanovených pro jednotlivé trestné činy za úkon právní služby, přičemž soud bude muset současně přihlížet též k počtu úkonů právní služby odvíjejících se od sdělení obvinění pro další trestné činy a ke změnám advokátního tarifu, které přinesly jeho novelizace. Novelou advokátního tarifu provedenou vyhláškou č. 276/2006 Sb., s účinností od 1. 9. 2006 platí, že v případech trestných činů spáchaných v souběhu náleží obhájci odměna vycházející ze sazby mimosmluvní odměny stanovené za trestný čin s nejvyšší trestní sazbou (§ 12 odst. 5 advokátního tarifu ve znění uvedené vyhlášky). Nejsou zde tedy sazby mimosmluvní odměny stanovené pro jednotlivé trestné činy za jeden úkon právní služby, které by se měly porovnávat. V tomto případě by mělo být přihlédnuto z hlediska poměrného rozdělení odměny, která vychází ze sazby mimosmluvní odměny stanovené pro takový trestný čin s nejvyšší trestní sazbou, k rozsahu projednávané trestné činnosti a opět by se mělo vycházet z porovnání počtu skutků kvalifikovaných jako trestné činy, za které byl obviněný pravomocně odsouzen a počtu skutků kvalifikovaných jako trestné činy, ohledně nichž byl obžaloby zproštěn nebo bylo jeho trestní stíhání zastaveno, a poměru jejich závažnosti vyjádřeného jejich trestními sazbami. Pokud nebude moci soud zjistit skutečné náklady trestního řízení s využitím výše zmíněných postupů, případně pokud by tento postup byl ve svém důsledku z hlediska účelu trestního řízení neefektivní či nespravedlivý, je možné připustit, aby soud stanovil náklady trestního řízení v proporcionalní výši, vycházející přitom z vlastní volné úvahy. Současně je však třeba dostát té podmínce, aby byl výrok založen na racionální argumentaci a důkladném uvážení všech okolností případu, použití přirozených zásad a zvyklostí občanského života, závěrů právní nauky a ustálené soudní praxe.

Rt 44/2018

Místem spáchání trestného činu, jehož zákonným znakem je, že pachatel nějakou látku „doveze“, je nejen místo, kde se zásilka obsahující dováženou látku ocitla na území České republiky a kde byl trestný čin dokonán, ale každé místo, v němž došlo k nějakému byt' jen dílčímu jednání pachatele, které bylo příčinou toho, že zakázaná látka byla z ciziny dopravena na území České republiky, zejména místo, z kterého byla učiněna objednávka, a dále každé místo, jímž zásilka na území České republiky procházela do doby, než byla doručena určenému příjemci a než byl trestný čin ukončen (dokončen). Místně příslušnými jsou podle § 18 odst. 1 tr. ř. všechny soudy, v jejichž obvodu se nachází některé z uvedených míst. Řízení pak koná podle § 22 tr. ř. soud, u něhož státní zástupce podal obžalobu.

Rt 1/2018

Jednočinný souběh trestných činů dotačního podvodu podle § 212 tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 tr. zákoníku je možný. Je-li při naplnění znaků obou těchto trestných činů skutek spáchán **zčásti ke škodě Evropské unie a zčásti ke škodě jiného subjektu** (zpravidla České republiky nebo územního samosprávného celku), je třeba pachateli klást za vinu **v rámci ustanovení § 212 tr. zákoníku celou způsobenou škodu** (tj. součet obou dílčích částek), zatímco v rámci ustanovení § 260 tr. zákoníku jen její dílčí část způsobenou ve vztahu k finančním prostředkům Evropské unie.

A co judikatura ESLP?

- publikační řada Overview of the Court's case-law
- aktuálně k dispozici verze leden až půlka června 2018
- <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/analysis/overview>

Baydar proti Nizozemí

- požadavku na odůvodnění soudního rozhodnutí u kasačního soudu postačí, odkáže-li v případech, které jsou zjevně beznadějně a nevyvolávají potřebu odpovědět na určitou právní otázku, na příslušné ustanovení zákona o odmítnutí opravného prostředku

Correia de Matos proti Portugalsku (velký senát)

- není porušením požadavku práva na obhajobu, jestliže v případě nutné obhajoby je obviněnému ustanoven obhájce, ačkoliv ho tento nechce, má sám právníké vzdělání a tvrdě, že je schopen se bránit sám

Hadzhieva proti Bulharsku

- ponechání čtrnáctileté nezletilé na pospas po dobu třinácti dní, po níž byly zadrženi její rodiče
- ESLP shledal porušení čl. 8 v rozsahu dvou dní do doby, než při výslechu matka stěžovatelky uvedla, že má zajištěného někoho, kdo se o dceru postará, po této době k porušení nedošlo
- orgány činné v trestním řízení měly učinit již na počátku opatření *proprio motu* či přinejmenším aktivně zjistit u rodičů nezletilé situaci

Lozovyye proti Rusku

- neinformování rodičů o smrti jejich syna, který byl pohřben dříve, než se o jeho smrti dozvěděli
- ačkoliv orgány činné v trestním řízení učinily kroky ke zjištění rodičů zesnulého, aby se tito mohli účastnit trestního řízení jako poškození, nepovedlo se jim to
- zesnulý musel být exhumován, aby mohl být následně náležitě pohřben za přítomnosti svých příbuzných
- dle ESLP šlo o porušení práva na soukromý a rodinný život, a to hlavně proto, že ke zjištění rodičů OČTŘ nevyvinuly dostatečné úsilí (mohli je snadno zjistit např. ze záznamu hovorů v telefonu zesnulého)

Lozovyye proti Rusku

- neinformování rodičů o smrti jejich syna, který byl pohřben dříve, než se o jeho smrti dozvěděli
- ačkoliv orgány činné v trestním řízení učinily kroky ke zjištění rodičů zesnulého, aby se tito mohli účastnit trestního řízení jako poškození, nepovedlo se jim to
- zesnulý musel být exhumován, aby mohl být následně náležitě pohřben za přítomnosti svých příbuzných
- dle ESLP šlo o porušení práva na soukromý a rodinný život, a to hlavně proto, že ke zjištění rodičů OČTŘ nevyvinuly dostatečné úsilí (mohli je snadno zjistit např. ze záznamu hovorů v telefonu zesnulého)

Otázky?

Děkuji Vám za pozornost!

JUDr. Jan Provazník, Ph.D.
Katedra trestního práva
Právnická fakulta, Masarykova univerzita
Veveří 158/70
611 80 Brno
jan.provaznik@law.muni.cz